

ÖSTERBOTTENS FÖRSVARSGILLE - POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSKILTA rf

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

1. YLEISTÄ

Kulunut vuosi oli killan 38. toimintavuosi. Toiminta on edennyt vuosikokouksen 14.3.2018 hyväksymän toimintasuunnitelman yleislinjojen mukaisesti. Vaasan Sotaveteraanimuseo ja sen näyttelytoiminta ovat edelleen keskeisessä asemassa killan toiminnassa. Toimintavuotta ovat sävyttäneet lukuisat maamme ensimmäiseen vuoteen itsenäisenä valtiona ja kansakuntana liittyneet valtakunnalliset 100-vuotismuistotapahtumat, joista tärkeimmät järjestettiin Vaasassa ja muualla Pohjanmaalla. Killan vuonna 2016 saamaan Urlus-säätiön tunnustuspalkintoon perustuvaa tasevarausta on edelleen purettu sekä Vaasan Sotaveteraanimuseon että killan yleistoiminnan investointimenoihin. Yhteistyö muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa on ollut runsasta ja edelleen vahvistunut. Jäsenhankinnassa on jatkuvasti tehostamistarvetta.

2. MAANPUOLUSTUSTIEDOTUS

Killan jäsenille on lähetetty postitse vuosikokouskutsun yhteydessä kertomus edellisen vuoden toiminnasta sekä kuluneen vuoden toimintasuunnitelma. Niille killan jäsenille, joiden sähköpostiosoite on tiedossa, on toimitettu tiedotteita ajankohtaisista tapahtumista sekä välitetty Maanpuolustuskiltojen liiton sähköisiä tiedotteita. Pohjalaisessa, Vasablade-tissa, Maanpuolustaja- ja Pohjanmaan Maanpuolustaja-lehdissä, Parole- ja Vapausoturi-lehdissä sekä Kustveteranen – Rannikkoveteraani ja Sotaveteraani-lehdissä on ollut useita uutisia ja artikkeleita killan ja Sotaveteraanimuseon toiminnasta. Lehtien toimintapalstoja on hyödynnetty tiedotuksessa. Sekä killalla että Sotaveteraanimuseolla on käytössä verkkosivut. Verkkosivuilla on osiot myös ajankohtaistapahtumille.

3. VARUSMIEHET

Kainuun prikaati, Porin prikaati ja Uudenmaan prikaati ovat jakaneet killan levykkeitä kunniakirjoineen ansioituneille pohjalaisille varusmiehille.

4. TAPAHTUMAT

- Kilta järjesti kevätkaudella 2018 yhteistyössä Vaasa-opiston kanssa esitelmäsarjan "Vaasa 1918", jonka ensimmäisessä tilaisuudessa 15.1. professori Heikki Ylikangas kertoi Vaasan tapahtumista keväällä 1918 sekä näiden merkityksestä juuri saavutetun itsenäisyyden turvaamisessa. Sarjan toinen tilaisuus oli professori Matti Kuusimäen 8.2. pitämä rehtori Tauno Kuusimäen jääkärihaastatteluihin perustuva esitys JP 27 jääkäreiden Suomeen ja Vaasaan tulosta 25.2.1918. Sarjan päätti professori Martti Häikiö 16.3. esi-

telmällään Vaasan Senaatista. Esitelmäsarja saavutti suuren yleisömenestyksen. Vaasopiston juhlasali oli joka kerralla täysi ja tavoitti yhteensä n. 700 kuulijaa.

- Vuosittain järjestettävän koululaisten isänmaallisiaiheisen ainekirjoituskilpailun palkinnot on normaalisti jaettu Tammisunnuntain juhlassa. Kun juhlaa ei vuonna 2018 järjestetty (tästä tarkemmin myöhemmin), Vaasan lyseon lukion juhlasalissa järjestettiin 18.1. erillinen palkintojenjakotilaisuus. Palkintoja jaettiin 13 kirjoittajalle yhteensä 2000 €. Pääpalkinnot menivät Eevi Hakalalle, Merenkurkun koulu, aineesta Minun Suomi (yläkoulusarja) ja Edit Rosenbladille, Vasa övningskolas gymnasium, aineesta Mitt Finland (lukiosarja). Kirjoittavat esittivät nämä aineensa tilaisuudessa.
- Killan jäsenistöä osallistui kutsuvieraina lukuisasti Jääkärimarssin ensiesityksen 100-vuotismuistokonserttiin Helsingin yliopiston juhlasalissa 19.1.
- Vöyrin sotakoulun 100-vuotismuistotilaisuuteen 26.1. osallistui muutamia killan jäseniä
- Killan Vuosipäiväjuhlaa on perinteisesti vietetty alueen maanpuolustusjärjestöjen yhteisenä Tammisunnuntain juhlanä viimeisenä sunnuntaina Vaasan Kaupungintalolla. Kertomusvuonna juhlaa ei kuitenkaan järjestetty, vaan kiltä oli yhteistyöjärjestäjänä Seinäjoen Valtakunnallisessa Tammisunnuntai 100 muistotapahtumassa Seinäjoella 27.–28.1.2018. Kiltä järjesti jäsenille tarkoitetun bussikuljetuksen tapahtuman pääjuhlaan sunnuntaina 28.1.2018. Vaasassa toteutettiin yhteistyössä Vapaussodan ja Itsenäisyyden Etelä-Pohjanmaan Perinneyhdistyksen kanssa seppeleenlaskut Suomen Vapaudenpatsaalle, Kasarmintorin Perinnemuurille ja Marsalkka Mannerheimin ratsastajapatsaalle Kaupungintalossa. Myös Vaasan Sotaveteraanimuseo oli juhlapäivänä avoinna yleisölle.
- Puheenjohtaja osallistui kutsuvieraana Pohjanmaan aluetoimiston henkilökunnan kanssa Porin prikaatin vuosipäivän juhlaan Säkylässä 16.2.
- Maavoimien ja aluetoimiston vuosipäivää vietettiin Laivaston soittokunnan järjestämän konsertin muodossa Ähtärin Panda-talossa 22.2. Ähtärin kaupungin järjestämän vastaanoton yhteydessä oli mahdollisuus tutustua myös uusiin ähtäriläisiin, jättiläispandoihin Pyry ja Lumi. Veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen edustajia oli kutsuttu tilaisuuteen.
- JP 27 jääkärien kotiinpaluun valtakunnalliset 100-vuotismuistujuhlat järjestettiin Vaasassa 23.–25.2. Osa tilaisuuksista oli kaikille avoimia, osa kutsuvierastilaisuuksia. Kiltä oli edustettuna kaikissa eri tilaisuuksissa.
- Sotaveteraaniviikon avausta ja Vaasan Sotaveteraanipiirin 50-vuotisjuhlaa vietettiin 10.3. Vaasan Kaupungintalossa (avoin päiväjuhla) ja Svenska Klubbenilla (iltajuhla kutsuvierastilaisuutena). Killan oli edustettuna molemmissa tilaisuuksissa.
- Vapaussodan ja Itsenäisyyden Etelä-Pohjanmaan Perinneyhdistys ry luovutti killalle Tammisunnuntai 100 -tapahtuman pöytästandaarin vuosikokouksessaan Seinäjoella 22.3.
- Jääkäriluutnantti Oskar Peltokankaan sankarikuolemasta tuli 31.3. kuluneeksi 100 vuotta. Peltokankaan lähisukulaiset järjestivät Vaasan vuoden 1918 sankarihautausmaalla muistotilaisuuden, jossa kuultiin sekä omaisten puheenvuoro että ÖFG-PMK:n puheenjohtaja Ilkka Virtasen muistopuhe.
- Kiltää MPKL:n liittokokouksessa Hämeenlinnassa 14.4. edusti puheenjohtaja. Killan varapuheenjohtaja Arja Rantanen valittiin liittovaltuuston uudeksi jäseneksi.
- Pääministeri Juha Sipilä vieraili 24.4. Vaasassa. Kaupungintalossa järjestetyssä tilaisu-

dessa puheenjohtaja Virtanen esitteli hänelle vuoden 1918 Vaasan senaattia.

- Kilta oli osallisena järjestämässä 27.4. Kansallisen veteraanipäivän juhlahetkeä Suomen Vapaudenpatsaalla Vaasan torilla ja sen jälkeisellä kahvitilaisuudella Vaasan kirkon kryptassa.
- Killan lippu osallistui maanpuolustusjärjestöjen lippulinnaan Kansallisen veteraanipäivän lipunnosto- ja seppeleenlaskutilaisuudessa Suomen Vapaudenpatsaalla 27.4., Kasarmin torin lipunnostotilaisuudessa ja kunniakäynnillä sankarihaudoille Kaatuneiden muistopäivänä 20.5 ja Itsenäisyyspäivänä 6.12.
- Vapaussodan päättymisen 100-vuotisjuhlaan Finlandia-talossa 16.5. osallistui kutsuvieraina useita killan jäseniä.
- Puolustusvoimien lippujuhlapäivän valtakunnallinen paraati ja maavoimien komentajan vastaanotto järjestettiin Seinäjoella 4.6. Useat killan jäsenet osallistuivat kutsuvieraina tilaisuuksiin.
- Vaasan Sotaveteraanimuseossa avattiin 5.6. Kansallisarkiston tuottaman, vuoden 2018 erikoisnäyttelyn Pro Finlandia III avaus. Kansallisarkiston pääjohtaja, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuorteva suoritti avauksen.
- Kilta oli osallisena järjestämässä 9.7. Suomen Vapaudenpatsaan paljastamisen 80-vuotismuistotapahtumaa patsaan äärellä Vaasan torilla.
- Tuusulassa Puolustusvoimien koulutuskeskuksessa järjestettiin 2.8. Suojeluskuntajärjestön perustamisen 100-vuotisjuhlailaisuus seminaarin ja iltajuhlan muodossa. Kilta on juhlan järjestäneen Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin Perinteiden Liiton (SLPL) jäsenyhdistys. Liiton varapuheenjohtajana killan puheenjohtaja Virtanen osallistui juhlan järjestelyihin. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja Arja Rantanen osallistuivat kutsuvieraina päivän tilaisuuksiin.
- SLPL:n liittokokous järjestettiin 3.8. Tuusulassa. Puheenjohtaja Virtanen valittiin jatkaamaan liiton varapuheenjohtajana v. 2019.
- Tutustumismatka Kauhavan Korttesjärvellä sijaitsevaan Suomen Jääkärimuseoon 29.9. Matka toteutettiin yhteistyössä JP 27 Perinneyhdistyksen Vaasan osaston kanssa.
- Maanpuolustusjärjestöjen edustajia kutsuttiin Vaasan kaupungin ”syntymäpäivävastaanotolle” Kaupungintaloon 5.10. Killalla oli edustus paikalla.
- ÖFG-PMK:n, JP 27 Perinneyhdistyksen Vaasan osaston ja Vaasan reserviupseeriipiirin edustajat tarjosivat reserviin siirtyvälle Pohjanmaan aluetoimiston päällikölle, everstiluutnantti Mika Piiraiselle lähtiäislounaan 30.10. Piirainen sai ÖFG-PMK:n lähtiäislahjana vaasalaista muotoilua ja pohjalaista valmistusta edustavan teräksisen Ukko-taskumatin.
- Maanpuolustusjärjestöjen edustajia kutsuttiin 9.11. järjestettyyn Pohjanmaan aluetoimiston päällikön vaihtotilaisuuteen. Sekä reserviin siirtyvä everstiluutnantti Mika Piirainen että uusi päällikkö Mauri Etelämäki käyttivät tilaisuudessa puheenvuoron. ÖFG-PMK:n edustus oli paikalla.
- Killan varapuheenjohtaja Arja Rantanen osallistui MPKL:n liittovaltuuston kokoukseen Jyväskylässä 17.11. ja seuraavan päivän 18.11. maanpuolustusjuhlaan.
- P.E. Svinhufvudin Itsenäisyysenaatin senaattoreiden sukujen edustajat järjestivät 27.11. Vaasa-opistolla Vaasan senaatti -aiheisen kutsuseminaarin. Killan edustajia oli kutsuttu osallistumaan seminaariin.
- Itsenäisyyspäivän perinteisiin tilaisuuksiin osallistui runsaasti killan jäsenistöä.

- Jouluaaton kunniavartioon sankarihaudoilla killan vartiovuorolla osallistuivat puheenjohtaja ja Pasi Jussila. Killan jäseniä osallistui kunniavartioon myös muiden järjestöjen vuoroilla.

5. KILLAN JA MUSEON VERKKOSIVUSTOT

Killan ja museon verkkosivustot otettiin käyttöön syksyllä 2016. Killan verkkosivusto on toteutettu osana Maanpuolustuskiltojen liiton sivustoa. Killan sivusto löytyy osoitteesta www.mpkl.fi, sen osiosta Jäsenedistykset ja sieltä edelleen kohdasta Österbottens Försvargille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf.

Vaasan Sotaveteraanimuseon sivusto on toteutettu erillisellä palvelimella ja sijaitsee osoitteessa www.vaasansotaveteraanimuseo.fi. Killan ja museon sivustot on linkitetty keskenään niin, että lukija voi siirtyä sujuvasti sivustolta toiselle. Killan sivuston informaatio on suomeksi, museolla on sivusto sekä suomeksi että ruotsiksi.

6. MUSEO

Vaasan Sotaveteraanimuseossa toteutettiin vuoden 2018 aikana kaksi uutta erikoisnäyttelyä. Jääkärien Suomeen paluun 100-vuotisjuhlallisuuksien kunniaksi rakennettiin jääkäriilikettä käsittelevä erikoisnäyttely. Myöhemmin päätettiin, että tämä jääkäriinäyttely jää osaksi museon pysyvää perusnäyttelyä vastaavalla tavalla kuin museossa on jo aiemmin ollut esim. suojeluskuntia ja Lotta Svärd -järjestöä käsittelevät osastot. Toisena uutena erikoisnäyttelynä avattiin 5.6. Kansallisarkiston tuottama ”Pro Finlandia III; Suomen tie itsenäisyyteen” kuten edellä on aiemmin kerrottu. Museon käytännön toiminnasta on laadittu oma erillinen kertomuksensa.

7. AINEKIRJOITUSKILPAILU

Kilta järjesti jälleen syksyllä 2018 Traditionsföreningen för IR 61 -yhdistyksen 1900-luvun lopussa aloittaman ainekirjoituskilpailun. Vuodesta 2000 lähtien kilta on huolehtinut kilpailun järjestämisestä. Palkintojen päälahjoittajana on v. 2010 lähtien toiminut Vaasan Aktia -säätiö. Vuonna 2018 jakosumma oli kokonaisuudessaan 1350 €. Asiantuntijoina toimivat lehtorit Christian Ahlbom ja Arja Kujanpää. Kilpailuun osallistui 16 kirjoitusta 7 eri koulusta. Tulokset julkistettiin ja 9 kirjoittajalle jaettiin palkinnot Tammissunnuntain maanpuolustusjuhlassa Vaasan Kaupungintalossa 27.1.2019.

9. LAHJOITUKSET

Kilta on vuoden mittaan saanut sekä esinelahjoituksia että apurahoja. Museon toiminta rakentuu pääosin lahjoitusten ja apurahojen varaan. Vuoden aikana hyödynnettiin lisäksi edellisenä vuotena saatua Urlus-säätiön tunnustuspalkintoa.

10. EDUSTUKSET MUISSA JÄRJESTÖISSÄ

Pohjanmaan Maanpuolustuskilta on jäsenenä kahdessa valtakunnallisessa liitossa: Maanpuolustuskiltojen liitto (MPKL) sekä Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin Perinteiden liitto (SLPL) sekä perustajajäsenenä kahdessa alueellisessa yhdistyksessä: Vaasan Kiltapiiri ja Vaasan Kiltatalo. Killan jäsenkunnasta Timo Koukku, Teuvo Rodén, Jan-Erik Juslin ja Ilkka Virta-

nen (kevääseen 2018 asti) ja Arja Rantanen (syksystä 2018 alkaen) ovat Maanpuolustuski-
tojen Liiton liittovaltuuston jäseniä ja Per-Elof Boström kuolemaansa asti sen hallituksen
jäsen. Ilkka Virtanen on Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin Perinteiden Liiton hallituksen jäsen
ja liiton varapuheenjohtaja. Ilkka Virtanen edustaa kiltaa Vaasan Kiltapiirin ja Vaasan Kiltat-
alon hallituksissa. Per-Elof Boström oli kuolemaansa asti Vaasan Kiltapiirin hallituksen pu-
heenjohtaja ja Timo Koukku varapuheenjohtaja. Sami Salmivuori on Kiltatalon hallituksen
puheenjohtaja ja Raimo Latvala sen varapuheenjohtaja.

- Maanpuolustuskieltojen liiton liittokokous järjestettiin 14.4. Hämeenlinnassa. Puheenjoh-
taja edusti kiltaa kokouksessa.
- Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin Perinteiden liiton liittokokouksessa Tuusulassa 3.8. kil-
taa edusti puheenjohtaja Ilkka Virtanen.
- Killan edustajana Vaasan Kiltapiirin kevätkokouksessa 22.3. ja syyskokouksessa 24.10.
toimi puheenjohtaja Ilkka Virtanen.
- Killan edustajana Vaasan Kiltatalon vuosikokouksessa 11.4. toimi puheenjohtaja.

11. KOKOUKSET

Vuosikokous pidettiin 14.3. Vaasan Sotaveteraanimuseossa. Kokoukseen osallistui 13 killan
jäsentä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Hallitus on kokoontunut 4 kertaa.

12. JÄSENISTÖ

Killan jäsenmäärä 31.12.2017 oli 72 jäsenmaksunsa maksanutta henkilöä. Jäsenmaksut peri-
tään keskitetysti MPKL:n toimesta maanpuolustusjärjestöjen yhteisrekisteriä hyödyntäen.

12. HALLITUS JA TILINTARKASTAJAT

Puheenjohtaja	Ilkka Virtanen
Varapuheenjohtaja	Arja Rantanen
Muut jäsenet	Kaj Ericsson (rahastonhoitaja) Per-Erik Fant (museotoimikunnan pj) Lennart Johansson Gustav Geust (asevastaava) Kim Kurenmaa Erkki Paajanen Teuvo Rodén Kaj Sandström Filip von Schantz
Sihteeri	Raimo Havusela (14.3. asti) Arja Rantanen (15.3. alkaen)

Toiminnantarkastajat: KHT Hans Bertell ja Olavi Wetterstrand

Varatoiminnantarkastajat: Anders Knip ja Pekka Innilä